

Reisverslag van een kat

Meld je aan voor onze nieuwsbrief om op de hoogte te blijven van
de nieuwste boeken van Ambo|Anthos *uitgevers* via
www.amboanthos.nl/nieuwsbrief.

Hiro Arikawa

Reisverslag van een kat

Vertaald uit het Japans
door Sander Schoen

Ambo|Anthos
Amsterdam

ISBN 978 90 263 4128 1

Tabineko Ripôto © 2015 Hiro Arikawa

© 2018 Nederlandse vertaling Ambo|Anthos *uitgevers*,

Amsterdam en Sander Schoen

Oorspronkelijke titel 旅猫リポート

Oorspronkelijke uitgever Kodansha

Omslagontwerp Marry van Baar

Omslagillustratie © Shuai Liu / www.chilture.com

Illustraties binnenwerk © Yoco Nagamiya

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers nv, Antwerpen

Inhoud

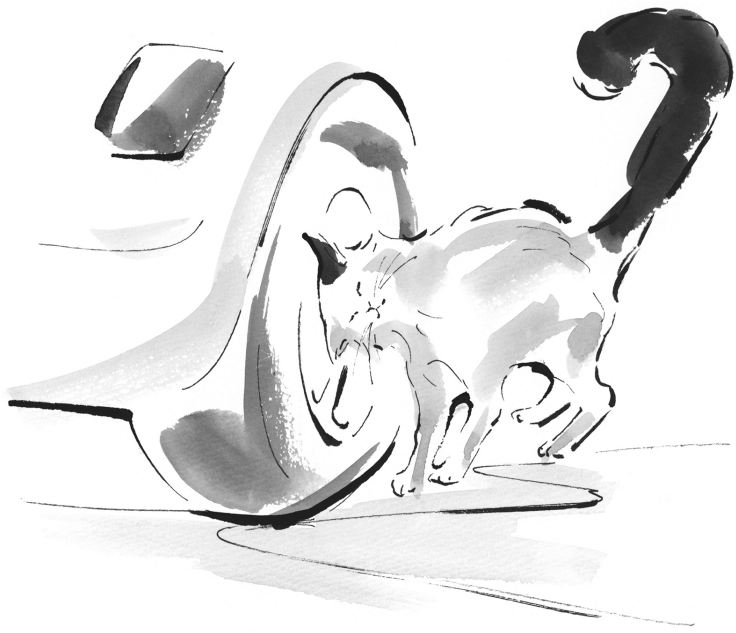
PROLOOG

Wat er gebeurde voordat we op reis gingen 7

- 1 De echtgenoot zonder vrouw 21
- 2 De zakelijke boer 65
- 3 Het pension van Shusuke en Chikako 109
- 3½ De laatste reis 155
- 4 Hoe Noriko leerde lief te hebben 183

EPILOOG

Het laatste verslag 227

PROLOOG

*Wat er gebeurde voordat we
op reis gingen*

Ik ben een kat. Een naam heb ik nog niet. – Er schijnt hier in dit land een eminente kat te zijn geweest die dat ooit heeft gezegd. Hoe eminent die kat werkelijk is geweest weet ik niet, maar ik heb wel een naam. Op dat punt win ik het van hem. Of die naam mij bevalt is een ander verhaal. Hij staat namelijk in schril contrast met mijn geslacht.

Het zal ongeveer vijf jaar geleden zijn geweest, dat ik hem kreeg. Ik was juist een volwassen kater geworden. (Er bestaan verschillende theorieën over hoe je kattenleeftijden kunt omrekenen naar mensenleeftijden, en die hebben allemaal min of meer met elkaar gemeen dat ze katten één jaar na de geboorte als pakweg twintig jaar oud beschouwen.) De motorkap van een zilverkleurige minivan die geparkeerd stond bij een flatgebouw in de buurt, was mijn favoriete plekje om een dutje te doen. En wel doordat ze me niet *kst, kst!* wegjoegen als ik daarop lag te slapen.

Voor een stel flink uit de kluiten gewassen apen die toevallig rechtop kunnen lopen zijn mensen behoorlijk arrogante wezens. Ze zetten hun auto zomaar ergens langs de weg neer, maar als een kat over hun motorkap trippelt en per ongeluk een pootafdruk of zoiets achterlaat stijgt het hun naar het hoofd en komen ze ons achterna. Kleinzielig hoor. Voor een kat is elke plek waar hij kan rondstappen ‘openbare weg’.

Hoe dan ook, de motorkap van die zilverkleurige minivan was mijn lievelingsplekje om te slapen. Tijdens de eerste winter van mijn leven was die motorkap, opgewarmd door het zonnetje, wer-

kelijk een voortreffelijke vloerverwarming, heel geschikt voor een lekker middagdutje.

Algauw werd het weer lente en had ik alle seizoenen eenmaal tot een goed einde gebracht. Voor een kat is het een onmetelijk geluk om in het voorjaar geboren te worden. Er zijn pakweg twee liefdesseizoenen voor katten – de herfst en lente – maar de meeste katjes die in de herfst worden geboren komen de winter niet door.

Op een dag lag ik weer opgerold op die warme motorkap, toen ik plotseling voelde dat er een scherpe blik op mij was gericht. Ik deed mijn ogen half open en daar stond een slungelige jonge vent. Met zijn ogen tot spleetjes geknepen keek hij aandachtig naar hoe ik lag te slapen.

‘Lig je altijd hier te slapen?’

Och ja. Had je daar wat op tegen?

‘Wat ben je schattig.’

Ja, dat zeggen ze allemaal.

‘Mag ik je aaien?’

O nee, geen spráke van. Ik blies en tilde mijn voorpoot dreigend op. De man tuitte misnoegd zijn lippen. Ja, wat dacht je dan, makker? Jij zou het toch ook niet leuk vinden om te worden aangehaald als je net lekker ligt te dutten?

‘Hm, voor niets gaat de zon op, hè?’

Kijk aan, jij begrijpt het! Als je mijn slaapje komt verstoren, moet daar wel iets tegenover staan. Ik richtte met een ruk mijn kop op om hem aan te staren, en de man begon te ritselen aan de plastic zak van de supermarkt die hij omhooghield.

‘Ik heb alleen niet echt iets gekocht voor een kat.’

Met alles neem ik genoegen, hoor. Een zwerfkat kan niet kieskeurig zijn. Wat denk je, die reepjes schelpdier lijken me wel wat. Ik snuffelde aan een pakje dat gedeeltelijk uit de plastic zak stak, en hij gaf me met een glimlach een zacht tikje op mijn kop. Hé daar, dat is een valse start!

‘Sint-jakobsschelpen zijn helemaal niet goed voor je, en bovendien zijn deze scherp gekruid.’

Niet goed voor me? Kom nou toch, makker. Een zwerfkat weet

niet eens wat de dag van morgen brengt. Denk je nou werkelijk dat die de luxe heeft om op zijn gezondheid te letten? Of ik hier en op dit moment mijn buik rond kan krijgen, dát is vele malen belangrijker.

De man haalde uiteindelijk het vlees tussen een sandwich vandaan, trok het korstje paneermeel ervan af en hield me het lapje vlees dat overbleef, op zijn vlakke hand voor.

Je bedoelt dat ik dit zo moet opeten? En die hand van je, als ik een beetje dichterbij probeer te komen, dan... Maar zo'n grote homp vers vlees krijg ik niet al te vaak voorgeschoteld, dus hm, ik denk dat we een deal hebben.

Zodra ik van het stuk vlees begon te schrokken, gleden er een stel vingers onder mijn kin en achter mijn oren. Hij krabde me zachtjes. Soms sta ik mensen van wie ik te eten heb gekregen toe om me heel eventjes aan te halen, maar deze jonge vent deed het wel erg gewiekst.

Als je me nog een stukje geeft mag je me ook wel even onder mijn kin kriebelen. Ik gaf de hand van de jonge vent een kopje en... fluitje van een cent.

‘Op deze manier hou ik alleen nog maar een sandwich met een blaadje wittekool over.’ Lachend haalde hij het paneermeel van het tweede, overgebleven stukje vlees van de sandwich af en stak me het lapje toe. Dat korstje had hij er ook wel gewoon omheen mogen laten zitten. Dat had mijn maag des te meer gevuld.

In ruil voor zijn offerande liet ik mij naar hartenlust aaien tot het langzaam tijd werd om de tent te sluiten. Maar juist toen ik mijn poot wilde heffen om hem weg te werken, zei hij gedag.

‘Tot later maar weer.’ Nog vóórdat ik er een einde aan had kunnen maken trok de man zijn hand terug en liep weg. Zonder om te kijken ging hij de trap van het flatgebouw op. Nou ja zeg, ook zijn timing was erg gewiekst.

Zo verliep onze eerste kennismaking. Deze jonge vent was degenen die mij mijn naam bezorgde, maar dat gebeurde pas een tijdje later.

Vanaf toen werden er elke avond kattenbrokjes voor me neergelegd onder de zilverkleurige minivan. Een mensenhand vol, verstopt achter een van de achterbanden – voor een kat een volledige maaltijd.

Als ik er toevallig was wanneer de man het eten bracht verwachtte hij dat hij me mocht aaien, maar anders liet hij zijn offerande discreet achter.

Soms waren andere katten me voor, en zo nu en dan waren er dagen dat er geen brokjes verschenen al wachtte ik tot de volgende ochtend. Dan was hij waarschijnlijk ergens naartoe. Evenzogoed had ik nu bijna elke dag wel een maaltijd te eten. Maar ach, mensen zijn wispelturige wezens, dus ik wilde natuurlijk niet volledig afhankelijk van hem worden. Het betaamt een zwerfkat om links en rechts reddingslijnen uit te gooien om te overleven.

Zo werden we bekenden van elkaar; we groeiden niet naar elkaar toe en ook niet uit elkaar. Maar juist toen de relatie tussen de man en mij vanzelfsprekend begon te worden, sloeg het noodlot toe en veranderde alles.

Het noodlot deed afgrijselijke pijn.

Op een nacht stak ik de straat over toen ik plotseling door het felle licht van een koplamp werd verblind. Ik probeerde vlug voor de auto weg te rennen, maar hij toeterde schel. Dat deed me de das om. Ik schrok en vertraagde mijn spurt voor een fractie van een seconde waardoor ik net een halve poot tekortkwam. Bám! De klap was zo hard dat ik werd weggeslingerd – hoe, dat weet ik niet eens meer.

Hoe dan ook, toen ik bijkwam lag ik midden in het struikgewas langs de kant van de weg. Mijn hele lijf deed me pijn zoals ik nog nooit van mijn leven had gevoeld. Maar ik leefde nog.

Was ik me daar toch even lelijk te pakken genomen! Ik probeerde overeind te krabbelen, maar gilte het uit. *Au, au, AU!* Mijn rechterachterpoot deed ongelooflijke pijn. Ik zakte ineem en draaide mijn bovenlijf in een poging de wond te likken, maar – lieve help! Het bot stak uit! Beten of sneeën, zelfs heel akelige, had ik tot nog toe altijd wel weten op te lappen met alleen maar mijn tong, maar

hier was geen beginnen aan. Het bot dat uit mijn poot stak benadrukte zijn aanwezigheid met een enorme pijn. Een beetje minder had best gemogen, vond ik.

Wat moest ik doen? Wat kón ik doen?

Iemand, help me! Nee, dat is idioot. Alsof ook maar iemand zich zou bekommeren om een zwerfkat. Toch haalde ik me de jonge vent die mij elke avond brokjes kwam brengen voor de geest. Die zou me misschien wel helpen.

Ik begon, slepend met mijn verwonde rechterachterpoot, te lopen en voelde bij elke beweging een vlijmende pijn in het bot. Onderweg zakte ik een aantal keren door mijn rug. Het gaat niet meer, ik geef het op, ik kan geen stap meer zetten. Tegen de tijd dat ik bij de zilverkleurige minivan was, begon de dageraad al te gloren.

Ik kon geen poot meer verzetten. Ditmaal echt! Ik miauwde zo hard ik kon.

MAÁÁÁUW!

Keer op keer verhief ik mijn stem, totdat uiteindelijk ook daaruit alle kracht verdwenen was. Zelfs janken deed me pijn, om je eerlijk te zeggen.

Op dat moment kwam er iemand de trap van het flatgebouw afgelopen. Toen ik opkeek, zag ik dat het de jonge vent was.

‘Dus jij bent het.’ Hij verschoot van kleur en kwam op een drafje naar me toe. ‘Wat is er gebeurd? Ben je aangereden?’

Ik geneer me het te moeten zeggen, maar ik heb er een beetje een potje van gemaakt.

‘Doet het pijn? Dat moet haast wel, hè.’

Vraag nou niet naar de bekende weg, of wil je me soms boos hebben?! Wees liever eens wat begaan met een verwonde kat.

‘Je riep nogal wanhopig, ik werd er wakker van... Je riep toch hè, naar mij?’

En of ik je riep! Je bent nog redelijk laat ook, makker.

‘Dus je dacht dat ik je wel zou helpen.’

Tegen mijn zin in, hè, wilde ik cynisch tegenwerpen, maar vreemd genoeg begon de man te snotteren. Waarom stond hij nou te huilen?

‘Wat goed van je, dat je aan mij dacht.’

Katten huilen niet zoals mensen. Maar ergens kan ik het wel begrijpen, dat gehuil van jullie.

Jij zorgt er toch wel voor dat het goed komt? Het doet echt ongeloflijke pijn, niet te verdragen. Ik ben gewoon bang, zo’n pijn doet het. Wat gaat er nu gebeuren met mij?

‘Stil nu maar. Het komt allemaal goed.’

De jonge vent legde mij in een doos op een dikke deken en zette me in de zilverkleurige minivan. Onze bestemming: de dierenarts. De details zal ik je besparen, maar nooit van mijn leven zal ik daar nog eens een poot over de drempel zetten, voor de duivel niet. Maar dat geldt voor de meeste dieren die er zijn geweest.

Totdat mijn wond genas nam ik mijn toevlucht in het appartement van de man. Het was een keurige kamer. Hij woonde er in zijn eentje. In de kleedruimte naast de badkamer kwam mijn toilet te staan, en in de keuken een voerbakje en drinkbakje.

Ik mag er dan uitzien zoals ik eruitzie, maar ik ben best slim en heb goede manieren, dus ik had meteen de eerste keer al door hoe ik de toiletbak moest gebruiken zonder er een zootje van te maken. Mijn nagels scherpte ik bovendien niet op plekken waarvan me was gezegd dat ik er niet mocht krabben. De muren en deurstijlen waren verboden, dus beperkte ik me tot het meubilair en tapijt. Daar zei hij niets over (in het begin keek hij wel een beetje beteuterd, maar ik voel dat soort dingen aan; ik ruik het verschil tussen iets wat echt niet mag en de rest – het meubilair en tapijt waren niet écht verboden terrein).

Het duurde een maand of twee tot het bot weer aan elkaar was gegroeid en de hechtingen uit mijn poot werden gehaald. In de tussentijd kwam ik de naam van de man aan de weet.

Satoru Miyawaki.

Satoru op zijn beurt noemde mij ‘jij’, of ‘kat’ en ‘kattenbeest’, net wat hem het beste uitkwam. Ik had toen nog geen naam, dus dat was alleen maar logisch. En zelfs al had ik een naam gehad, dan had ik hem die onmogelijk kunnen laten weten, want Satoru begreep mijn taaltje niet. Dat lijkt me toch behelpen als mens; jullie begrijp-

pen immers alleen jullie eigen taal. In feite zijn dieren aanzienlijk meertaliger dan mensen, wisten jullie dat?

Telkens als ik naar buiten wilde gaan, probeerde Satoru me er met een verontruste blik op zijn gezicht van te overtuigen dat ik dit beter kon laten.

‘Als je eenmaal weer buiten staat, kom je misschien niet meer terug. Wacht nou nog even totdat je beter bent. Je wilt toch niet de rest van je leven met hechtingen rondlopen?’

Als ik op mijn tanden beet kon ik weer redelijk gewoon lopen, dus ik kon me niet voorstellen dat een paar draadjes in mijn poot ongemak zouden veroorzaken. Maar omdat Satoru zo verontrust keek heb ik twee maanden lang afgezien van mijn wandelingetjes. Ik zou, met mijn manke poot, bovendien toch geen partij zijn geweest als ik in een gevecht verzeild was geraakt met een rivaal.

Algauw was mijn wond helemaal genezen.

Bij de voordeur, waar ik normaal gesproken werd tegengehouden, miauwde ik dat hij me naar buiten moest laten.

Bedankt voor alles, ik maak een diepe buiging voor al je toewijding. Alleen jou zal ik het vanaf nu toestaan me ook zonder offerande te aaien, boven op de zilverkleurige minivan.

Ditmaal keek Satoru niet verontrust maar beteuterd, zoals bij de meubels en het vloerkleed. Het was niet écht verboden terrein, maar evengoed. Zo’n gezicht.

‘Je woont dus toch liever op straat?’

Hé, kom op nou. Niet gaan huilen, zeg! Straks vind ik het zelf nog moeilijk om weg te gaan.

‘Ik had gedacht dat je misschien mijn kat kon worden.’

Eerlijk gezegd had ik de optie iemands huisdier te worden nog geen moment in overweging genomen. Ik was tenslotte een rasechte zwerfkat. Ik was van plan geweest me te laten verzorgen tot mijn wond genezen was en daarna gewoon weer naar buiten te gaan – of beter gezegd: ik was ervan uitgegaan dat ik dan weer had móéten vertrekken. Als je dan toch weg moet, getuigt het van een stuk meer tact om zelf naar buiten te glippen dan om weggebonjourd te worden. Katten zijn immers dieren met stijl.

Als je het goedvindt dat ik jouw kat word – nou, had dat dan meteen gezegd.

Ik glipte door de voordeur die Satoru schoorvoetend opendeed. Vervolgens draaide ik me naar hem om en miauwde –

Kom je?

Voor een mens had Satoru nog aardig gevoel voor kattentaal, en hij leek te begrijpen wat ik wilde zeggen. Hij aarzelde even, en kwam toen achter me aan.

Het was nacht, er stond een heldere maan aan de hemel. De stad was volledig tot rust gekeerd. Ik sprong op de motorkap van de zilverkleurige minivan en was onder de indruk van mijn eigen springkracht, die als vanouds was. Daarna sprong ik weer naar beneden en rolde ik naar hartenlust over de grond.

Opeens reed er een auto langs, en mijn staart schoot overeind. De angst zat er goed in. Stel je voor dat ik nog eens zo hard word weggeslingerd dat de botten uit mijn lijf steken. Onwillekeurig vluchtte ik weg achter Satoru, die teder glimlachend op me neerkeek.

Met Satoru aan mijn zijde maakte ik een rondje door de wijk, en ten slotte keerden we terug naar het flatgebouw. Voor zijn deur boven aan de trap op de eerste verdieping miauwde ik: *Maak open!*

Ik keek op naar Satoru. Hij glimlachte door zijn opwellende tranen heen.

‘Dus je komt toch bij mij terug, hè?’

Ja. Dus maak nu maar gauw open.

‘Kom je bij mij wonen?’

Dat zeg ik toch! Maar laten we wel zo nu en dan een wandeling maken, hè.

En zo werd ik Satoru’s kat.

‘Als kind had ik een kat die precies op jou leek.’ Satoru pakte een fotoalbum uit de kast. ‘Kijk maar.’

Het album was volgeplakt met kiekjes van een en dezelfde kat. Dit wist ik: zo iemand noem je een ‘kattengek’. Het exemplaar op de foto’s leek beslist veel op mij. Zijn lijfje was vrijwel geheel wit, alleen zijn snoet en staart hadden kleur: twee streepjes op zijn ge-

zicht en een zwarte staart met een knik erin. Weliswaar stond die van mij de andere kant op gedraaid, maar de vachtpatronen in ons gezicht leken werkelijk sprekend op elkaar.

‘Op zijn voorhoofd zaten twee streepjes in de vorm van het karakter 八, dus noemde ik hem Hachi.’

Wat een goedkope manier om een kat een naam te geven. Ik begon me enigszins zorgen te maken wat hij voor mij in gedachten had. Ik kwam na Hachi, dat ‘acht’ betekent, en ik mocht toch hopen dat hij me geen Kyu zou noemen, ‘negen’.

‘Wat dacht je van Nana?’

Zeven? Nee toch, hij trekt er gewoon één van af. Die had ik niet zien aankomen.

‘Kijk maar, jouw knik staat in de tegenovergestelde richting van die van Hachi, zodat het van bovenaf gezien net een 7 lijkt.’

Blijkbaar had hij het over mijn staart.

Nee, nee! Wacht nou even! Nana – klinkt dat niet als een meisjesnaam? Ik ben een trotse kater, hoor. Hoe dacht je daar een mouw aan te passen?

‘Klinkt goed toch, “Nana”. *Lucky seven*, als dat geen geluk brengt.’

Luister nou eens naar mijn mening! Ik miauwde luid, waarop Satoru zijn ogen tot spleetjes vernauwde en me onder mijn kin kietelde.

‘Bevalt hij jou ook?’

Ammenooitniet! Maar wat gemeen om zoiets te vragen terwijl je onder mijn kin aait. Onwillekeurig begon ik te spinnen.

‘Hij bevalt je dus, kijk eens aan.’

Nee, zeg ik je toch! *Prrrrr, prrrr*.

Zonder dat ik de kans kreeg om het misverstand recht te zetten (hij bleef me immers de hele tijd aaien, de rotzak) was het een uitgemaakte zaak: mijn naam werd Nana.

‘We moeten wel verhuizen.’

In zijn flat waren huisdieren niet toegestaan, maar blijkbaar had hij met de huisbaas onderhandeld en toestemming gekregen mij te houden tot mijn wond was genezen. Satoru verkaste samen met mij naar een andere woning binnen dezelfde wijk. Als kat is het